

Under luppen: Agenda 2030

Framtidsdalen 11.11.2021

PD Catharina Groop, CLL

Min hållbarhetsväg

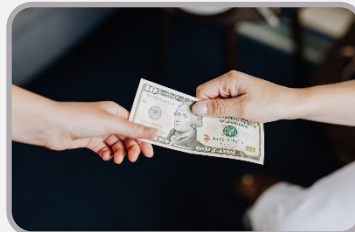
UNDP & UNICEF

Fattigdoms-
minskning,
jämställdhet, barnets
rättigheter,
hållbarhets-
integrering

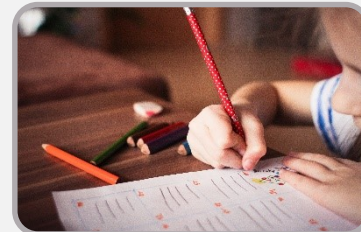
UM

Skogsbruk,
utbildning,
jämställdhet m.m.

JM

Anti-korruption och
god förvaltningssed

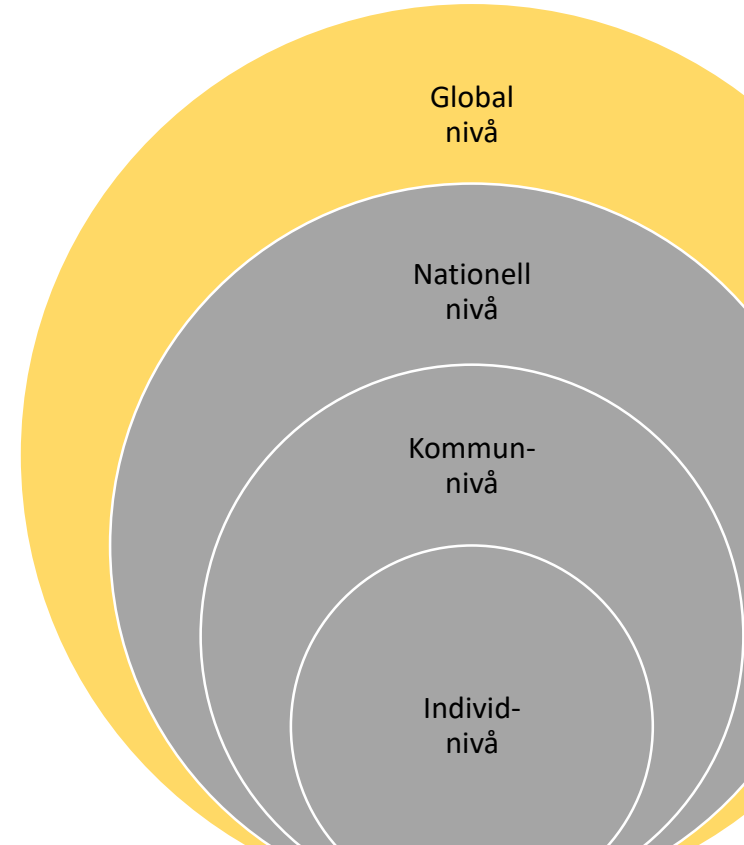

ÅA/CLL

Kontinuerligt lärande

Agenda 2030

- Globalt handlingsprogram för hållbar utveckling. Godkändes av FN:s generalförsamling år 2015.
- Mål: trygga välfärd och mänskliga rättigheter, ekonomiskt välstånd och stabila samhällen på ett ur miljöns synvinkel hållbart sätt och på ett sätt som minskar extrem fattigdom i världen.
- Varför så omtalat? → Tematisk bredd, kopplingar mellan enskilda mål, indikatorer och uppföljning samt samarbete för att nå målen.

De globala hållbarhetsmålen

Dimensioner av hållbarhet

Ekologisk

Ex. Biodiversitet,
klimatförändring,
naturens bärkraft

Social

Ex. rättvisa,
jämlighet och
deltagande samt
uppfyllande av
grundläggande
männliga behov

Ekonomisk

Hållbar hushållning
med resurser

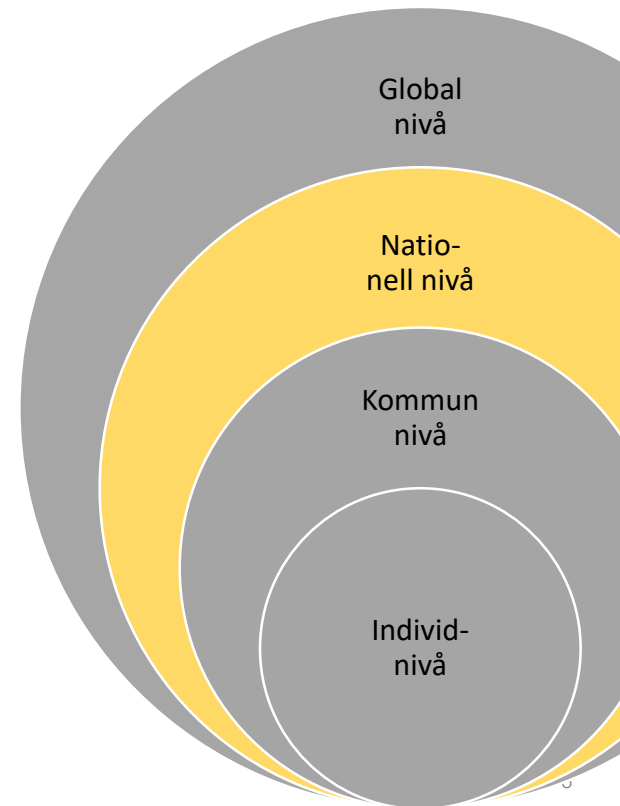
Kulturell

Ex. mångfald,
språk, traditioner
samt bevarandet
av dem

Den finländska kontexten

- Finlands egen plan för genomförandet av Agenda 2030
- Formulerad 2017, uppdaterad 2020
- Vilka globala mål ligger i fokus, vilka satsningar ska göras?

 <p>2 INGEN HUNGER</p> 	<p>Fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none">- Åldringars kosthållning- Barnfamiljers tillgång till hälsosam kost- Viktkontroll- Tillgång till växtbaserade livsmedel, fisk och koldioxidsnåla livsmedel- Hållbar livsmedelsproduktion- Minskande av matsvinn
--	--

Länk till Färdplanen:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162475/VNK_2020_7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

22-11-2021

UKM:s riktlinjer för hållbar utveckling

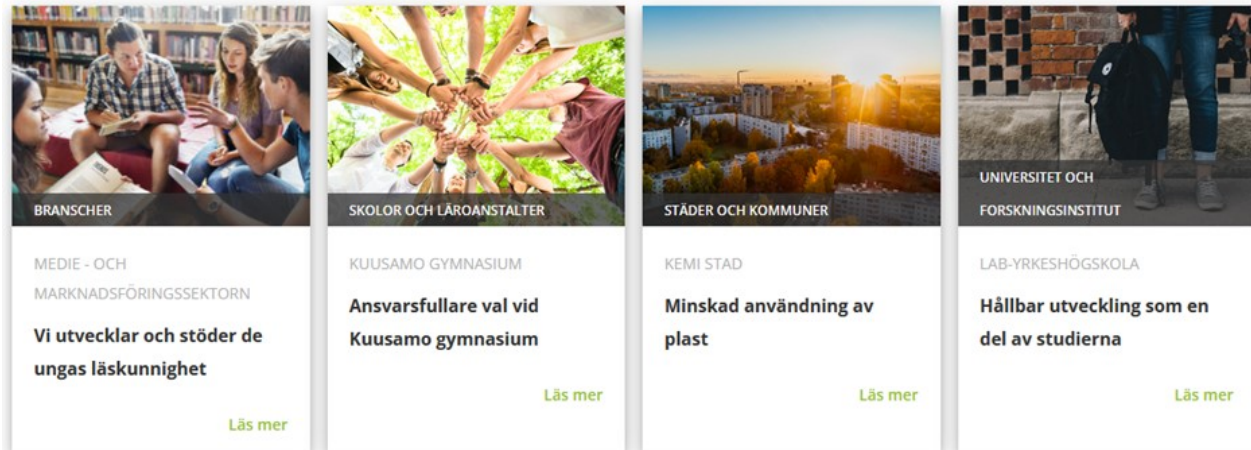

Länk:
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162184>

- Stärkandet av den utbildningsmässiga jämställdheten och likställdheten
- Vikten av att integrera hållbar utveckling i fostran och utbildning (ex. klimat- och jämställdhetsfostran)
- Vikten av att integrera hållbarhetsfrågor i lärarutbildningen och lärarnas fortbildning
- De allmänna bibliotekens som tryggare av information
- Helhetsbetonad verksamhet för hållbar utveckling
- Ibruktagande av principer för energieffektivitet, cirkulär ekonomi vid byggande
- Stärkande av barns och ungas demokratiska färdigheter och möjligheter till delaktighet

Ett stort talkoprojekt

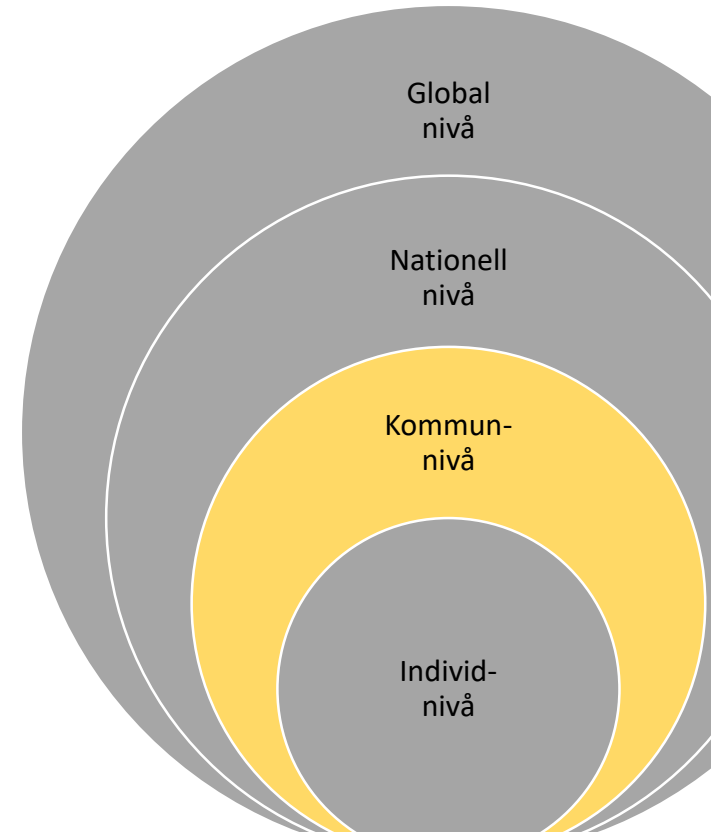
- Involvering av aktörer
- ”Samhällsättagandet” (Sitoumus 2050): <https://sitoumus2050.fi/sv/koti#/>
- T.ex. en skola formulerar konkreta åtgärder, väljer lämpliga mätare och slår fast en tidtabell för förverkligandet.
- Åtgärderna ska följa principerna för hållbar utveckling och få till stånd genuin förändring.

Kommunernas centrala roll

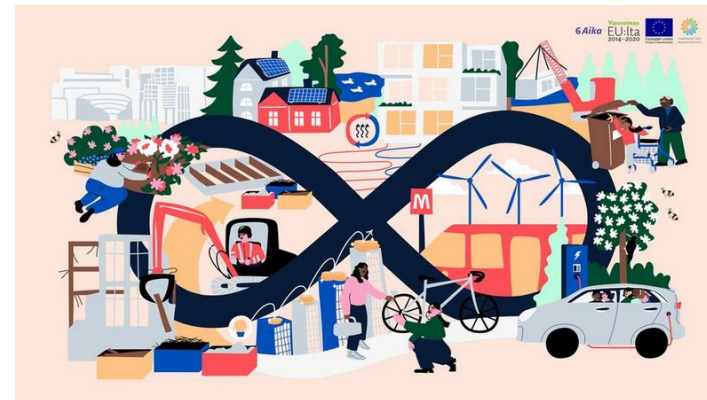
Kommunallagen §1

Kommunen ska främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjänsterna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

Esbo stads hållbarhetsprogram (2017-2021)

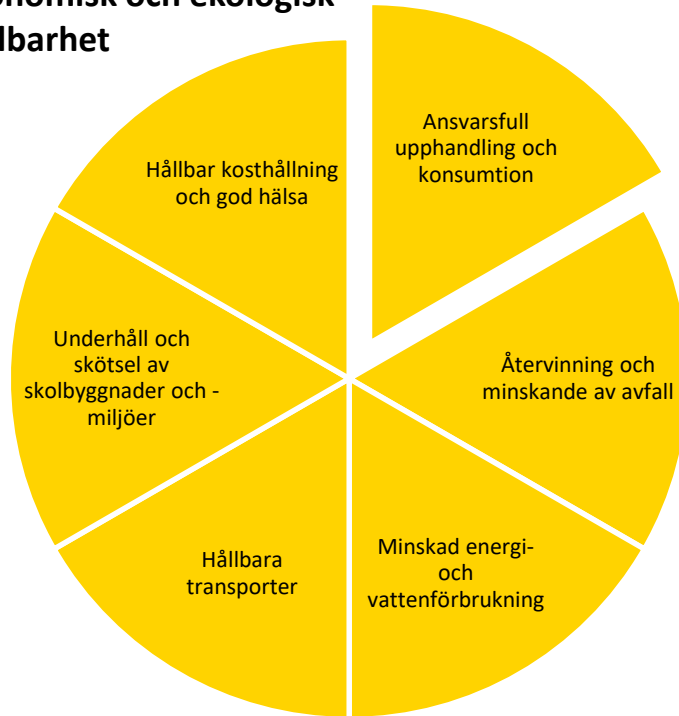
- utsläppsfri energiproduktion,
- kolneutralitet innan år 2030 (förnyelsebara energikällor),
- cirkulär ekonomi (delning av fordon och bruksföremål),
- trevnad och ett gott liv,
- distanslösningar och hållbar mobilitet (ex. elbilar),
- ansvarsfull upphandling,
- minskat matsvinn,
- biologisk mångfald,
- involvering av invånarna i beslutsfattandet.

<https://www.espo.fi/fi/espoon-kaupunki/kestava-kehitys/hiilineutraali-kiertotalous>

Hållbarhetsplan för grundutbildningen i Salo

Ekonomisk och ekologisk hållbarhet

Social och kulturell hållbarhet

Källa: <https://salo.fi/wp-content/uploads/2020/05/Salon-perusopetuksen-kest%C3%A4v%C3%A4n-kehityksen-suunnitelma.pdf>

Kimitoöns läroplan (grundläggande utb.)

- Kompetens 7: Förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid
- Hur kan denna kompetens utvecklas inom ramen för olika läroämnen och enskilda mål för lärande?
- Vilka dimensioner av hållbarhet kan målen för lärande knytas an till?

ekologisk

ekonomisk

social

Åk 3-6		
Historia	Mål för lärandet	Bedömningskriterier (vitsord 8)
Betydelse, värderingar och attityder	M1 väcka elevens intresse för historia som vetenskap och identitetsskapande läroämne.	Motivation används inte som grund för bedömningen. Eleverna ska handledas att reflektera över sina erfarenheter, som ett led i självbedömningen.
	M2 vägleda eleven att känna igen olika historiska källor	Eleven kan under handledning söka historisk information i olika informationskällor
	M3 hjälpa eleven att inse att historisk information kan tolkas på olika sätt	Eleven kan skilja mellan fakta och tolkning.
Att förstå historiska företeelser	M5 hjälpa eleven att förstå motiv bakom människans handlingar.	Eleven kan leva sig in i hur människor levde förr och beskriva motiven bakom deras handlingar.
	M6 vägleda eleven att inse olika orsaker till och följer av historiska händelser och företeelser.	Eleven känner igen och kan ge exempel på historiska orsakssammanhang

Åk 3-6		
Livsaskådning skunkskap 3-6	Mål för lärandet	Bedömningskriterier (vitsord 8)
	M1 skapa förutsättningar för eleven att utveckla sitt etiska tänkande och sporra eleven att tillämpa etiska principer i vardagliga situationer	Eleven kan förklara vissa centrala etiska begrepp och kan med hjälp av dem analysera vissa etiska situationer som hen mött i livet
	M4 vägleda eleven att ta ansvar för sig själv, andra människor och naturen	Eleven kan beskriva vad det innebär att ta ansvar för sig själv, andra och naturen och ge exempel ur det egna livet.
	M8 uppmuntra eleven att uttrycka sin livsaskådning och att lyssna på andras ställningstaganden i livsaskådningsfrågor.	Eleven uttrycker sina livsaskådnings tankar på ett konstruktivt sätt och kan lyssna på andras synpunkter och ställningstaganden.
	M10 uppmuntra eleven att ta initiativ och agera på ett ansvarsfullt sätt i sin omgivning	Eleven kan söka och beskriva några sätt att påverka på ett ansvarsfullt sätt.

Hållbarhetsplan för daghemmen Alhoniity och Tyttölä i Nokia

Fokus på sophantering, cirkulär ekonomi, hälsa, vattenkonsumtion, trafiksäkerhet, att vara en god kompis och energikonsumtion.

Källa: <https://www.nokiankaupunki.fi/wp-content/uploads/2020/06/Olli-Oravan-matkassa-kestavan-kehityksen-perehdytysopas-lapsille.pdf>

Uleåborgs stadsbiblioteks vägkarta mot hållbarhet

1. Kundernas och personalens miljömedvetenhet & synlighet som en aktör med miljöansvar
2. Minskad miljöbelastning (energiförbrukning, återvinning, användning av plast m.m.)
3. Ansvarsfullt och ekologiskt byggande (inbegripet nybyggande och renoveringar samt involvering av kunder och personal i planering)
4. ”Framtiden bibliotek” som möjliggör deltagande och som beaktar av kunders och personalens synpunkter och önskemål.

Resurser:

<https://www.ouka.fi/documents/78400/596635/Kest%C3%A4v%C3%A4+kirjasto+2030+-+tiekartan-tiivistelm%C3%A4.pdf/542f3a4b-737e-4147-b3ad-3865a96dd074>

<https://www.kirjastokaista.fi/sv/hallbara-bibliotek/>

Kestävä kirjasto 2030 -tiekartta

Tiivistelmä

Oulun kaupunginkirjasto
Toukokuu 2020

KESTÄVÄ KIRJASTO

Asuinhallintoverasto

Resurser för skolor, förskolor och daghem

Kestävä tulevaisuus

Opas oppimisen, toimintakulttuurin ja arkikäytäntöjen kehittämiseen kasvatuksen ja koulutuksen maailmassa

Länkar:

https://www.kierratyskeskus.fi/files/4676/keke_kouluessa_esite_svenska.pdf

https://www.kierratyskeskus.fi/files/6305/Ha_llbar_utveckling_i_daghemmet_PDF.pdf

<https://www.oph.fi/fi/kestava-tulevaisuus>

Ledarens viktiga roll

Ledaren som skapare av förutsättningar och incitamentsstrukturer

Strategisk riktning

Formulering av målsättningar och åtgärder. Uppföljning för att avgöra om arbetet bär frukt.

Resursering

Möjliggör planering, genomförande, uppföljning, fortbildning etc.

Deltagande processer

Engagerar olika parter engageras och ger dem en möjlighet att komma till tals

Incitament

För att öka sannolikheten att arbetet avancerar.

Rollmodeller

Fungerar som förebild och motiverare

Lärande

Ger olika parter möjlighet att fördjupa sitt kunnande.

Tack!

Catharina Groop
Epost: catharina.groop@abo.fi